

Sloupek

Josef Koukal
Opět zde

Poslušně hlásím, že jsem opět zde! Někdo se možná chytne za hlavu jako nadporučík Lukáš, když mu radostnou zprávu oznámil Josef Švejk. Ne však my, co jsme odchodu Miroslava Kalouska z politiky od začátku nevěřili. Přesvědčit jej o ukončení veřejného angažmá bylo jako rozmluvit psví maso.

Homo politicus podobného druhu nemůže opustit hřiště, dokud mu sanice a nobly slouží, přičemž jsou případy, kdy se to nestalo ani potom. Co je překvapivé, že vůli k návratu vyjádřil v souvislosti s volbami do europarlamentu. Každý borec má svou disciplínu, v níž je zvyklý excelovat. V případě Kalouska to byla vždy domácí politika. V té předváděl divy a ve chvílích, kdy by na něj vsadil už jen hazardér ochotný riskovat s koněm, co má parkinsona, opět bodoval v dostizích. Domovskou KDU-ČSL ve své době zastínil novým projektem TOP 09, ve vládě Mirka Topolánka hrál s premiérem vyrovnanou hru a o pozdějším kabinetu jsme zde již před lety psali, že Petr Nečas zastával nevděčnou roli premiéra ve vládě Miroslava Kalouska.

Nejviditelnějším zástupcem TOP 09 v europarlamentu je Luděk Niedermayer, jakkoli v něm zasedá i expředseda strany a reprezentant jejího liberálního křídla Jiří Pospíšil. Do unijního shoru se však volí doma. Zakladatel strany posbíral přesvědčivý počet nominací z regionálních organizací a dal veřejně najevo ochotu výzvu přijmout. Věc je o to složitější, že strana nejde do voleb samostatně, ale jako součást koalice Spolu a pozice na kandidátce podléhají složitému vyjednávání. Lidři byli ceremoniálně – tedy ne ještě zcela závazně – představeni už v říjnu u příležitosti uzavření dohody. Za TOP 09 byl viděn Niedermayer, Kalousek nikde nefiguroval.

Volby do europarlamentu však mají svá specifika. V Česku nízká volební účast během těch signalizuje, že k urnám dojdou povětšinou ti s názorem, a značnou roli pak sehraje preferenční hlasy. Ty mohou výsledným pořadím hravě zamíchat. Kdyby otec zakladatel svou kandidaturu mnil vážně, mže v domácím prostředí uspět, třebaže není typickým evropským politikem a jazykově je vyhuben spíše chudě. Pokud ovšem nemá jeho gesto znamenat něco jiného. Kupříkladu předstupu plánovaného návratu na domácí politickou scénu, kde už opakovaně překvapil.

E-mailová pošta: redakce@pravo.cz
Jednotliví redaktoři: jmeno.prijmeni@pravo.cz

Zatěžkávací zkouška Ficem

Lukáš Jelínek

Zpropadená tradice, pomyslel si možná Robert Fico i jeho hostitelé. Slovenský premiér navštívil Prahu více méně z povinnosti, a bylo to přes komplimenty na tiskovce ve Strakově akademii cítit. Blížkost obou zemí už se totiž neprojevuje jen tím, že první zahraniční cesta českých i slovenských premiérů a prezidentů míří vždy do druhé části někdejší federace, ale také stále častěji komentováním poměrů u sousedů.

Různé priority a přístupy k řešení problémů jsou normální. Již mnohokrát nad Vltavou a pod Tatrami bačovali ideově odlišné vlády, a přesto vedly důstojný dialog. Sotva ale čeká něhu a harmonii, když česká koaliční politici i prezident Pavel dávali před slovenskými parlamentními volbami Ficovu Směru co proto. Naopak Andrej Babiš (ANO) neváhal vyrazit do Bratislavy a natočit pro něj chvalozpěvný šot.

Fico se tak v naší metropoli zjevně víc těšil na šéfa ANO a exprezidenta Zemana než na ministerského předsedu Petra Fialu (ODS), prezidenta Pavla a šéfy parlamentních komor. Proslýchá se, že termín cesty vybral podle první jmenovaných a ostatní se museli přizpůsobit. Ve lže byla též možnost, že přijetí na Hradě ani neproběhne. Zatímco Fiala „pouze“ kritizoval neochotu lídra Směru pokračovat v exportu zbraní

Ukrajíně, Pavel si počátkem září doslova pustil pusu na špacír. Rekl, že některé Ficovy názory odpovídají spíše ruské propagandě a že jeho návrat do čela vlády může mít dopad na vztahy obou zemí. Oplatit mu tak nelichotivé poznámky ke svému zvolení.

Nadto se česká hlava státu přátel se slovenskou prezidentkou, jež je s Ficem na kordy. Od Zuzany Čaputové však paradoxně přišla přímluva. Lze to chápat: chemie mezi politiky by neměla předurčovat oficiální mezistátní vztahy, které jsou v případě Česka a Slovenska sledovány dvojnásob.

Pravačkami se nakonec třásl, ale úsměvu bylo poskrovnu. Skloňovala se spoluprice bilaterální (zejména v energetice a obraně) i v rámci visehradské čtyřky, byť v ní teď nad celoevropskými převažují menší pragmatická témata – budování dopravní infrastruktury, ekono-

mické partnerství či financování kulturních, vědeckých a vzdělávacích projektů.

Od Směru i jeho vládního spojence Slovenské národní strany zaznívá preferování geopolitického Východu před Západem, což zpochybňuje i verbální slovenskou podporu Ukrajiny napadené Ruskem. Zde se otevírá prostor pro českou diplomacii, aby se pokoušela Fica držet na uzdě. Pomoci by tomu mohly i euroskepticismus, který je léta vlastní i konzervativcům z ODS. Horší to je s absurdními kulturními válkami, jež Fico rozehrává všemi médii, menšinám nebo neziskovkám.

Právě nejlepší sousedé by se ale mohli umět bavit i o nepříjemných věcech. Jen by se u toho mohli obejít bez kamer a mikrofonů. Zvlášť když česko-slovenské vztahy procházejí pragmatičtější zkouškou.

(Autor je politolog)

Že ti není hanba chtít od nepedagogického pracovníka ve školství, aby ti přidal !!!

„Holandský Trump“ Wilders straší Evropu

Viktor Daněk

Šestí nizozemské krajiny pravice Geerta Wildersovi přestaly stačit opoziční lavice a sápe se po moci. V kampani před parlamentními volba-

mi zmínil rétoriku, dal najevo chut vládnout a po svém střednědobém volebním triumfu má vůbec poprvé šanci do exekutivy vstoupit. Zatímco se v Haagu už roztočil dlouhý kolotoč rozprav o možné vládní spolupráci, zbytek Evropy si teprve začíná plně uvědomovat rozsah nesnázi, do kterých se může celý kontinent ponořit.

Zatím zůstává otevřená, zda bude zakladatel a dlouholetý vůdce osře protimigrační a protiujiňj Strany pro svobodu vůbec schopný najít dostatek podpory mezi ostatními partajemi pro utvoření kabinetu.

A i pokud by uspěl, nebylo by to poprvé, kdy by se v Evropě krajní pravice dostala k moci – unijní klub přitom nerozložil ani Matteo Salvini v Itálii ani Heinz-Christian Strache v Rakousku. Bylo by ale chybou se tím nechat uchálet.

Předně: Wildersovo vládní angažmá není už tak nepředstavitelné jako dříve. Cestu na vrchol mu paradoxně uměla jeho hlavní sokyně, šéfka liberálních lidovců dosluhujícího premiéra Marka Rutteho Dilan Yeşilgözová. Nejprve tím, že sama přejala některá z Wildersových témat a připustila povolební spolupráci s ním, čímž ho v očích mnoha voličů pomohla normalizovat. A následně po sečení hlasů netakticky vyvolala, že by se ze třetího místa chtěla ucházet o účasť na vládě.

Tím torpédovala scénáře, že by buďto mohla sama s Wildersovou podporou vést středopravicový kabinet, nebo že by velkou koalici bez krajní pravice mohl sestavit lídr socialisticko-zeleného tandemu a někdejší eurokomisař Frans Timmermans, který skončil druhý.

Změnil se také kontext. Na rozdíl od dob Salviniho a Stracheho nyní Evropa čelí bezpeč-

cedentní ruské agresi. Ať už půjde o pokračování pomoci Ukrajině, nebo o sankece proti Rusku, členské státy budou muset rozhodovat jednomyslně. Nejinak tomu je i u otázky otevření přístupových rozhovorů s Ukrajinou a Moldavskem a s tím úzce související debatě o unijní reformě. Z úspěchu „holandského Trumpa“ se teď nejvíce raduje Vladimir Putin.

Na sociálních sítích slavili také maďarský premiér Viktor Orbán a Andrej Babiš, přestože na evropské úrovni je stranickým spojencem hnutí ANO poražený Rutte, nikoli Wilders.

Jich radost možná nebude mít věčného trvání, pokud by se Wildersovi podařilo splnit jeden z plánů – tedy zaškrtit penězovod od nizozemských daňových poplatníků do střední Evropy.

Jedno je jisté. Ať už bude Geert Wilders v Nizozemsku vládnout, nebo ne, jeho vliv na evropskou politiku výrazně stoupne. Jeho úspěch navíc není izolovaný. Posilování krajní pravice vidíme i ve Francii, Německu nebo Rakousku. Vzhledem k blížícím se eurovolbám to není dobrá zpráva.

(Autor je zástupcem Feditele Institutu Europeum)

Tak nám tým profesora Nutelly chce vzít rodnou vesničku

Petř Kolman

V Česku máme nyní 6254 samostatných obcí. Co do jejich množství jsme tak v přepočtu na hlavu spolu s Francouzi evropskými šampi-

ony. Z logiky věci pak plyne, že podobně oplyvně rovněž starosty a zastupitelé.

Národní ekonomická rada vlády kvůli úsporám opakovaně navrhovala, abychom této hojnosti učinili přítrž a sídla, jež obývá méně než tisíc lidí, úředně sloučili s těmi většími. I když to působí na první pohled logicky, autor tohoto textu se coby učitel správního práva řadí k odpůrcům takového záměru. Ze tří základních důvodů.

Za prvé. Nadekretované slučování obcí, tedy nikoliv to pozvolné, přirozené a lidmi chtěné, vzbudí mezi dotčenými

velkou nechuť a odpor. Již dnes si „venkovane“ připadají odstranění a s oblibou hledají příčiny svých problémů v tom, jak se k nim chová stát.

V řadě případů mu právem nedůvěřují, a pokud teď ještě začne „vrchnost“ nazívat občanům Dolní Lhoty, že mají najednou spadat pod tu Horní, kterou po textu nesnáší, protože tam přece – jak známo – žijí pitomci a možná i jedí chrousty, co z toho může vzejít dobrého?

Za druhé. Byrokratické slučování obcí by řadě lidí nemohlo nepřipomínat obdob-

né procesy, které zde probíhaly před rokem 1989, tehdy ve jménu „socialistické efektivity“. Takové podryvání pocitu soudržnosti s republikou může mít vážnější dopady, než si autoři zamýšlené reformy připouštějí. Zvláště vezme-li v úvahu, jak snadno mohou starší občané silnou nevoli k úřadům, že jim berou rodnou vesničku, předat svým dětem i vnukům. A jak snadno si pak oni mohou vyvinout negativní vztah k institucím, které – jak víme od Timothyho Snydera – patří k pilířům demokratického uspořádání.

Za třetí. Hlavním argumentem slučovací reformy je akutní úspora veřejných peněz. Reálně by ale nějaký finanční efekt přinesla až po velmi dlouhých letech. Už proto, že minimálně zastupitelům a starostům, kteří byli loni v září fiktivně zvoleni, není možné jen tak sebrat mandáty. To by byla retroaktivita jako vystřížená z učebnice ústavního práva. Ergo kladivko, konstituční tribunál by nepochybně různé zakročil v jejich prospěch.

Ale i kdyby se nějaké větší slučování obcí skutečně podařilo nastartovat již před dalšími

obecními volbami, tedy v roce 2026 – čemuž samozřejmě nikdo rozumný a znalý českých, moravských i slezských poměrů nevěří – nějaké zhadatelnější úspory by to stejně přineslo nejdříve za nějakých deset let.

A jsme ve finále: I když ekonomicky může v určitých aspektech dávat úřední sloučení obcí výhledově jistý smysl, politická a společenská cena, kterou by za takové úspory musela vláda „profesora Nutelly“ (i jakákoliv jiná) zaplatit, je nepřiměřeně vysoká.

(Autor je právník a vysokoškolský pedagog)